

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

جمهوری اسلامی ایران

شورای عالی امنیت فضای تبادل اطلاعات کشور

مجموعه مستندات سند راهبردی امنیت فضای تبادل اطلاعات کشور - جلد ۱

متن سند راهبردی امنیت فضای تبادل اطلاعات کشور

دبیرخانه شورای عالی امنیت فضای تبادل اطلاعات

خرداد ۱۳۸۴

به استناد بند "ج" ماده ۴۴ قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، و همچنین به پیش نهاد شورای عالی امنیت فضای تبادل اطلاعات کشور، به عنوان مرجع عالی سیاست گذاری این حوزه، سند حاضر به منظور تضمین همگرایی و نظام‌مندی برنامه‌های کشور در زمینه امنیت فضای تبادل اطلاعات، ارائه می‌گردد. این سند به عنوان سند بالادستی برای کلیه برنامه‌های بخشی و فرابخشی این حوزه تلقی می‌شود.

۱. مقدمه

در عصر اطلاعات شاهد شکل‌گیری فضایی هستیم که در آن فعالیت‌های گوناگونی از قبیل اطلاع‌رسانی، داده‌ورزی، ارائه خدمات، مدیریت و کنترل، و ارتباطات، از طریق سازوکارهای الکترونیکی و مجازی انجام می‌پذیرد. این فضا که از آن با نام "فضای تبادل اطلاعات" یاد می‌شود، در معرض چالش‌ها، آسیب‌ها و تهدیدهای الکترونیکی گوناگونی نظیر ارتکاب جرایم سازمان‌یافته، تخریب بانک‌های اطلاعاتی، حملات مختل‌کننده خدمات، جاسوسی، خرابکاری، نقض حریم خصوصی و نقض حقوق مالکیت معنوی قرار دارد؛ به طوری که نپرداختن یا رویکرد نادرست به امنیت این فضا، مانعی بزرگ پیش‌روی گسترش کاربرد فناوری ارتباطات و اطلاعات و ورود به جامعه اطلاعاتی خواهد بود.

با توجه به نوپایی مفهوم امنیت فضای تبادل اطلاعات و امکان‌پذیر بودن دستیابی به دانش و فناوری‌های مرتبط، و ضرورت بومی‌سازی این حوزه با عنایت به میزان تأثیر آن بر امنیت ملی کشور، پرداختن به امنیت فضای تبادل اطلاعات به عنوان یک ضرورت و اولویت کشور تلقی می‌شود.

به منظور تعیین نقش حاکمیت، جهت‌دهی فعالیت‌های اجرایی و هماهنگی، نظارت، و هدایت بخش‌های درگیر موضوع، ایجاد نظامی منسجم در سطح ملی مورد نیاز است. در شکل‌گیری این نظام، باید به ویژگی‌های خاص امنیت در این فضا و اصول اولیه حاکم بر آن توجه داشت. پاره‌ای از این ویژگی‌ها چنین است:

۱. امنیت فضای تبادل اطلاعات مفهومی کلان و میان‌رشته‌ای است که بر مفاهیم و نظریات گوناگونی در حوزه‌های مختلف دانش مبتنی است.
۲. امنیت فضای تبادل اطلاعات امری نسبی است که به تلقی از مفهوم امنیت، کارایی، و هزینه وابسته است.
۳. امنیت فضای تبادل اطلاعات امری زمینه‌وند است و مجموعه آداب و سنن، اخلاقیات، قوانین و سایر مقولات اجتماعی در آن تأثیر دارد.
۴. دولت در موضوع امنیت فضای تبادل اطلاعات کشور، نقش کارگزار اصلی را برعهده دارد.
۵. امنیت فضای تبادل اطلاعات به مرزهای جغرافیایی محدود نمی‌شود و از حوزه‌های داخلی، منطقه‌ای و جهانی تأثیر می‌پذیرد.
۶. تغییرات سریع فناوری‌های زمینه، نوع، ماهیت، درجه اثر و مشکلات امنیتی را به شدت تحت تأثیر قرار می‌دهد و لازم است تهدیدها، آسیب‌پذیری‌ها و راه‌های مواجهه و مقابله با آن به صورت دائم و پویا مورد بررسی قرار گیرد.
۷. حوزه تأثیر امنیت فضای تبادل اطلاعات، کلیه فعالیت‌های آحاد جامعه در این فضا را شامل می‌شود.

با عنایت به این ویژگی‌ها، لازم است در کنار امن‌سازی سرمایه‌های درون این فضا، اعم از داده‌ها، اطلاعات، و منابع سخت‌افزاری، نرم‌افزاری و ارتباطی، امنیت حوزه‌های متأثر از فعالیت‌های درون این فضا نیز مورد اهتمام کافی قرار گیرد. باید توجه لازم مبذول شود تا این فضا نه تنها وسیله‌ای برای تعارض با ارزش‌ها و هنجارهای جامعه نباشد، بلکه محیطی امن برای حفاظت و صیانت از هویت دینی و ملی کشور و رشد فعالیت‌های علمی، اقتصادی و اجتماعی در جامعه اطلاعاتی گردد. علاوه بر این، باید مراقب بود که این فضا بستری برای انجام هماهنگی‌ها و عملیات، جهت تحقق فعالیت‌های غیرقانونی قرار نگیرد. بنابراین، منظور از امنیت فضای تبادل اطلاعات برقراری شرایط و حالتی است که دارایی‌های این فضا از خطرات مختلف محفوظ بماند و بیم و دغدغه نسبت به تهدید سایر دارایی‌های مادی و معنوی جامعه از این طریق نیز وجود نداشته باشد. بر این اساس، امنیت فضای تبادل

اطلاعات فراتر از فعالیت‌های اجرایی یک یا چند دستگاه است و نیازمند مشارکت همه بخش‌های حاکمیتی و اجرایی کشور، بخش‌های غیر دولتی و همچنین آحاد شهروندان جامعه است.

۲. اختصارات

در این سند، "فضای تبادل اطلاعات"، به اختصار "فتا" و "امنیت فضای تبادل اطلاعات"، به اختصار "افتا" و "شورای عالی امنیت فضای تبادل اطلاعات کشور" به اختصار "شورا" خوانده می‌شود.

۳. چشم‌انداز

در راستای چشم‌انداز بیست‌ساله‌ی جمهوری اسلامی ایران، امنیت فضای تبادل اطلاعات کشور به‌منظور تأمین و صیانت از حاکمیت و اقتدار ملی، عدم بروز اختلال در زیرساخت‌های حیاتی کشور، و اعتماد و آسودگی خاطر آحاد شهروندان جامعه برای انجام تمامی امور قانونی از جمله فعالیت‌های اقتصادی، اجتماعی، و فرهنگی فراهم گردیده‌است.

۴. خط‌مشی‌های کلان

۴،۱. اتکا به توانایی‌های داخلی و اهتمام به استفاده از بخش غیردولتی.

۴،۲. توازن میان امنیت، هزینه، و کارایی.

۴،۳. تمرکز در سیاست‌گذاری و نظام‌مندی در اجرا.

۴،۴. اهتمام به همکاری‌های داخلی، منطقه‌ای، و بین‌المللی.

۵. اهداف کلان

۵،۱. صیانت از هویت دینی، ملی و ارزش‌های انسانی جامعه در فتا

۵،۲. حفظ حریم خصوصی و آزادی‌های مشروع.

۵،۳. صیانت از منافع، اسرار، و اقتدار ملی در فتا.

۵،۴. حفظ زیرساخت‌های حیاتی کشور در مقابل حملات الکترونیکی.

۵،۵. حفظ سرمایه‌های مادی و معنوی، اسرار کسب و کار، و مالکیت خصوصی در فتا.

۶. راهبردها

۶،۱. امن‌سازی زیرساخت‌های حیاتی کشور در قبال حملات الکترونیکی.

۶،۲. ایجاد و توسعه نظام‌های فنی فرابخشی افتا.

۶،۳. تأمین سلامت و جلوگیری از مخاطرات ناشی از محتوا در فتا.

۶،۴. تقویت صنعت و توسعه خدمات و محصولات افتا.

۶،۵. حمایت از تحقیق، ارتقاء سطح آگاهی، دانش، و مهارت‌های مرتبط با افتا.

۶،۶. ارتقاء سطح همکاری‌های منطقه‌ای، و بین‌المللی در زمینه افتا.

۷. اقدامات

اقدامات مجموعه‌ای از نظام‌ها، طرح‌ها و برنامه‌های اجرایی است که به منظور تحقق هریک از راهبردها مورد نیاز می‌باشد. اقدامات هر راهبرد، مجریان و همکاران آن در جداول ذیل ارایه شده‌است:

۷.۱. اقدامات مربوط به راهبرد اول

همکار	مجری	اقدام	شماره اقدام	راهبرد
وزارت کشور، دستگاه‌های متولی زیرساخت‌های حیاتی	وزارت اطلاعات*	<p>طرح امن‌سازی زیرساخت‌های حیاتی کشور و منابع ملی در قبال حملات الکترونیکی، شامل:</p> <ul style="list-style-type: none"> - تهیه برنامه ملی - ارائه راه کارهای فنی (متدولوژی‌ها) - آموزش و آگاهی‌رسانی امنیتی به همه عوامل درگیر در کنترل و هدایت زیرساخت‌های حیاتی در سطح ملی - ایجاد مراکز جمع‌آوری، اشتراک و تحلیل اطلاعات در سطح ملی - نظارت بر تداوم امنیت زیرساخت‌ها از طریق جمع‌آوری اطلاعات، تحلیل و مدیریت مخاطرات، و تشخیص و مقابله با حوادث در سطح ملی 	۱-۱	۱. امن‌سازی زیرساخت‌های حیاتی
وزارت اطلاعات، وزارت کشور	دستگاه‌های متولی زیرساخت‌های حیاتی	<p>طرح ایجاد نظام مدیریت امنیت زیرساخت‌های حیاتی در دستگاه‌های مرتبط شامل:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ایجاد سیستم مدیریت امنیت (طبق اقدام شماره ۲-۲ سیستم مدیریت امنیت اطلاعات) - اجرای برنامه‌های امن‌سازی زیرساخت‌های حیاتی - آموزش و آگاهی‌رسانی امنیتی به همه عوامل درگیر در کنترل و هدایت زیرساخت‌های حیاتی در سطح دستگاه - ایجاد مراکز جمع‌آوری، اشتراک و تحلیل اطلاعات در سطح دستگاه - تأمین تداوم امنیت زیرساخت‌ها از طریق جمع‌آوری اطلاعات، تحلیل و مدیریت مخاطرات، و تشخیص و مقابله با حوادث در سطح دستگاه 	۲-۱	حمولات الکترونیکی

* به منظور سیاست‌گذاری، هدایت و پی‌گیری ویژه در این خصوص کمیته‌ای در دبیرخانه شورا تشکیل گردد.

۲.۷. اقدامات مربوط به راهبرد دوم

شماره اقدام	اقدام	مجری	همکار	راهبرد
۱-۲	<p>طرح ایجاد نظام استانداردها و دستورالعمل‌های فنی افتا به منظور</p> <ul style="list-style-type: none"> - تعیین یا تدوین استانداردها - تعیین و تدوین خط‌مشی‌ها و رویه‌های فنی و مدیریتی - تعیین و تدوین و اعمال طرح‌ها، برنامه‌ها، دستورالعمل‌ها، و راهنماهای فنی 	سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی، مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی	وزارت اطلاعات، وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح	۲. ایجاد و توسعه نظام‌های فرابخشی افتا
۲-۲	<p>طرح اجرای سیستم مدیریت امنیت اطلاعات در کلیه دستگاه‌ها</p>	کلیه دستگاه‌ها	سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی	
۳-۲	<p>طرح تعیین صلاحیت فنی محصولات و مدیریت افتا</p> <p>مدیریت:</p> <ul style="list-style-type: none"> - تأیید صلاحیت ارزیاب‌های فنی - ارایه راه کارهای فنی (متدولوژی‌های) ارزیابی فنی - ارزیابی و صدور گواهی محصولات - ایجاد مرکز تأیید صلاحیت مدیریت امنیت اطلاعات - ایجاد مراکز صدور گواهی (بخش خصوصی) - ایجاد مراکز آموزش ممیزی سیستم مدیریت امنیت اطلاعات (بخش خصوصی) <p>محصولات:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ارزیابی امنیتی فتا - ایجاد آزمایشگاه‌های ارزیابی امنیتی محصولات - تأیید صلاحیت آزمایشگاه‌های ارزیابی امنیتی محصولات 	وزارت اطلاعات، سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی	وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات، وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح، مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی، وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، دانشگاه‌ها و مؤسسات پژوهشی	
۴-۲	<p>طرح ایجاد نظام پیش‌گیری، مقابله و امداد افتا، به منظور</p> <ul style="list-style-type: none"> - جمع‌آوری مؤثر، پردازش، و مدیریت یکپارچه اطلاعات مربوط به حملات، تهدیدها و آسیب‌پذیری‌ها - اطلاع‌رسانی و ارایه هشدارهای امنیتی در سطح کشور - کمک به رفع آسیب‌پذیری‌ها، تهدیدها و تأثیرات حملات 	وزارت اطلاعات، وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات، وزارت علوم، تحقیقات و فناوری (دانشگاه‌ها و مؤسسات پژوهشی)	وزارت کشور، وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح، نیروی انتظامی، نهاد ریاست جمهوری	
۵-۲	<p>طرح ایجاد نظام تصدیق هویت رایانه‌ای (زیرساخت کلیدعمومی)</p> <ul style="list-style-type: none"> - یکپارچه‌سازی خدمات مبتنی بر کلیدعمومی (کارت هوشمند واحد) - ایجاد مرکز ملی صدور گواهی - ایجاد مرکز صدور گواهی در حوزه دولت - ایجاد مراکز صدور گواهی در بخش‌های غیردولتی و تجاری 	وزارت بازرگانی، سازمان ثبت احوال کشور، بانک مرکزی، نهاد ریاست جمهوری*	وزارت اطلاعات، وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، وزارت اقتصاد و دارایی	
۶-۲	<p>طرح ایجاد نظام مقابله با جرایم فتا</p> <ul style="list-style-type: none"> - ایجاد مرکز تشخیص جرایم فتا - ایجاد پلیس مخصوص فتا 	وزارت کشور (نیروی انتظامی)، وزارت دادگستری، وزارت اطلاعات	وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات	
۷-۲	<p>طرح ایجاد زیرساخت محرمانگی در فتا</p> <ul style="list-style-type: none"> - نظارت بر کاربرد الگوریتم‌های رمزنگاری - نظارت بر کاربرد پروتکل‌های امنیتی 	وزارت اطلاعات	وزارت کشور (نیروی انتظامی)، وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح، وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات	

کلیه دستگاهها	وزارت دادگستری، وزارت کشور (نیروی انتظامی)	<p>طرح ایجاد زیرساخت حقوقی مرتبط با افتا</p> <p>- تهیهی لوایح حقوقی و قضایی مورد نیاز در حوزهی افتا</p> <p>- آموزش قضات، وکلا، ضابطین، و افراد حقوقی در حوزه افتا</p>
---------------	--	--

** به منظور سیاست گذاری، هدایت و پی گیری ویژه در این خصوص کمیته ای در دبیرخانه شورا تشکیل می گردد.

۳. اقدامات مربوط به راهبرد سوم

همکار	مجری	اقدام	شماره اقدام	راهبرد
سازمان مدیریت و برنامه ریزی، وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات، وزارت علوم تحقیقات و فناوری	وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی (فکری)، سازمان ثبت اسناد و املاک کشور (معنوی - صنعتی)	طرح ایجاد نظام صیانت از مالکیت فکری و معنوی	۱-۳	۳. تأمین سلامت و جلوگیری از مخاطرات ناشی از محتوا در فنا
وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات، سازمان تبلیغات اسلامی، سازمان ملی جوانان، دفتر تبلیغات حوزه علمیه قم، سازمان صداوسیما	وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، وزارت دادگستری	طرح ایجاد سازوکار فنی و قانونی سلامت محتوا، شامل: - ایجاد سازوکار فنی و قانونی صیانت از ارزش های دینی و ملی - ایجاد سازوکار مسئولیت پذیری در تولید و عرضه محتوا	۲-۳	
وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات، وزارت کشور، نیروی انتظامی، وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح	وزارت اطلاعات	طرح ایجاد مراکز عملیات امنیت به منظور مدیریت و نظارت بر وقایع امنیتی در سطوح سازمانی، شبکه ای و ملی	۳-۳	
وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات، سازمان تبلیغات اسلامی	وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، وزارت دادگستری،	طرح ایجاد نظام صیانت از حریم خصوصی	۴-۳	
وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات، سازمان تبلیغات اسلامی، وزارت آموزش و پرورش، سازمان ملی جوانان، سازمان صداوسیما، دفتر تبلیغات حوزه علمیه قم	وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی	طرح تهیه منشور اخلاق در فنا و ترویج آن	۵-۳	

۴-۷. اقدامات مربوط به راهبرد چهارم

شماره اقدام	اقدام	مجری	همکار	راهبرد
۱-۴	طرح امکان‌سنجی انتخاب صنعت افتا به‌عنوان فناوری پیش‌تاز	وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات، وزارت صنایع و معادن، دبیرخانه شورای عالی	سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی	۴. تقویت صنعت و توسعه خدمات و محصولات افتا
۲-۴	طرح حمایت از تولید، پشتیبانی و به‌کارگیری محصولات داخلی در حوزه افتا	وزارت صنایع و معادن، وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح (دفاعی)، سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی (به‌کارگیری)	کلید دستگاه‌ها	
۳-۴	طرح حمایت از تشکیل و تقویت شرکت‌های تخصصی و حرفه‌ای در زمینه افتا - حمایت از ایجاد تشکل‌های صنفی - کمک به توسعه صادرات و گسترش بازار - طرح حمایت از تحقیق و توسعه در صنایع مرتبط با افتا	وزارت صنایع و معادن، وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح، وزارت بازرگانی	سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی، وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات، وزارت امور اقتصادی و دارایی، وزارت علوم تحقیقات و فناوری	
۴-۴	طرح حمایت از ایجاد آزمایشگاه‌های تخصصی افتا	وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات، وزارت صنایع و معادن، وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح، وزارت علوم تحقیقات و فناوری	مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی، سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی، وزارت علوم تحقیقات و فناوری، نیروی انتظامی	
۵-۴	طرح حمایت از توسعه مراکز آموزشی حرفه‌ای افتا	وزارت علوم تحقیقات و فناوری، وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح، سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای	سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی، وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات	

۵.۷. اقدامات مربوط به راهبرد پنجم

راهبرد	شماره اقدام	اقدام	مجری	همکار
۵. حمایت از تحقیق، ارتقاء سطح آگاهی، دانش، و مهارت‌های مرتبط با افتا	۱-۵	طرح تدوین مبانی نظری و معماری افتا	دبیرخانه شورای عالی افتا	وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح، وزارت اطلاعات، وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات، سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی
	۲-۵	طرح حمایت از فعالیت‌های پژوهشی مرتبط با افتا - حمایت از تحقیق و پژوهش و جهت‌دهی به پژوهش‌های مقاطع تحصیلات تکمیلی خاص و میان‌رشته‌ای مرتبط با افتا - حمایت از انتشار نشریات علمی - تخصصی در زمینه افتا - حمایت از انجمن‌های علمی و فنی در زمینه افتا	وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، دبیرخانه شورای عالی افتا	وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات، سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی
	۳-۵	طرح تقویت دوره‌های دانشگاهی در زمینه افتا	وزارت علوم، تحقیقات و فناوری	وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات، سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی، وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح
	۴-۵	طرح ترویج و توسعه آموزش و آگاهی‌های همگانی در حوزه افتا - طرح فرهنگ‌سازی اخلاقی و اشاعه روحیه‌ی مسؤولیت‌پذیری	دبیرخانه شورای عالی افتا، سازمان صداوسیما، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، وزارت آموزش و پرورش	وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات، سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی

۶،۷. اقدامات مربوط به راهبرد ششم

راهبرد	شماره اقدام	اقدام	مجری	همکار
۶. ارتقاء سطح همکاری‌های منطقه‌ای و بین‌المللی در زمینه‌ی افتا	۱-۹	<p>طرح توسعه‌ی همکاری‌های منطقه‌ای و بین‌المللی در زمینه‌ی مسایل فنی در حوزه افتا</p> <p>- طرح فراهم‌سازی امکان دسترسی و استفاده از زیرساخت تصدیق‌هویت رایانه‌ای منطقه‌ای و بین‌المللی (هماهنگ با اقدام ۲-۵ نظام تصدیق‌هویت رایانه‌ای)</p> <p>- طرح فراهم‌سازی امکان دسترسی و استفاده از نظام‌های اطلاع‌رسانی و امداد منطقه‌ای و بین‌المللی (هماهنگ با اقدام شماره ۲-۴ نظام پیش‌گیری، مقابله و امداد افتا)</p> <p>- طرح همکاری منطقه‌ای و بین‌المللی در حوزه استانداردها و گواهی‌نامه‌ها (هماهنگ با اقدامات ۲-۱ و ۲-۳)</p>	دبیرخانه شورای عالی افتا، وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات، مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی	وزارت امور خارجه، وزارت اقتصاد و دارایی، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
	۲-۹	<p>طرح توسعه‌ی همکاری‌های منطقه‌ای و بین‌المللی در زمینه‌ی مسایل فرهنگی-اجتماعی حوزه افتا</p> <p>- طرح همکاری کشورهای اسلامی در زمینه صیانت از فرهنگ اسلامی در فتا</p> <p>- طرح همکاری کشورهای فارسی‌زبان در زمینه صیانت از فرهنگ و زبان فارسی در فتا</p>	سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی	وزارت امور خارجه، سازمان تبلیغات اسلامی، فرهنگستان علوم و ادب فارسی، حوزه علمیه قم
	۳-۹	<p>طرح توسعه‌ی همکاری‌های منطقه‌ای و بین‌المللی در زمینه‌ی مسایل اقتصادی-تجاری در حوزه افتا، شامل</p> <p>- کارت‌های اعتباری بانکی</p>	بانک مرکزی، وزارت بازرگانی	وزارت امور خارجه، وزارت اقتصاد و دارایی
	۴-۹	<p>طرح توسعه‌ی همکاری‌های منطقه‌ای و بین‌المللی در زمینه‌ی مسایل حقوقی، قضایی و انتظامی در حوزه افتا</p> <p>(هماهنگ با اقدام ۲-۶ و ۲-۸ نظام مقابله با جرایم فتا)</p>	وزارت دادگستری، وزارت کشور (نیروی انتظامی)	وزارت امور خارجه، وزارت اطلاعات، وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات
	۵-۹	<p>طرح توسعه‌ی همکاری‌های منطقه‌ای و بین‌المللی در زمینه‌ی مسایل مرتبط با جامعه اطلاعاتی در حوزه افتا</p> <p>- طرح همگامی و مشارکت در وضع قوانین و تصمیم‌گیری‌های منطقه‌ای و بین‌المللی مرتبط با حوزه افتا</p>	وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات، وزارت امور خارجه، دبیرخانه شورای عالی افتا	وزارت دادگستری، وزارت اطلاعات، وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح، وزارت کشور

۸. خطوط راهنما

خطوط راهنمای سند، مجموعه‌ای از ملاحظات ضروری در تحقق اهداف، راهبردها، و اقدامات پیش‌بینی شده می‌باشد. این خطوط

راهنما شامل موارد ذیل است:

۸،۱ برای دستیابی به وضع مطلوب در هر حوزه، و به تبع آن در کل کشور، پروژه‌های لازم (اعم از مدیریتی، پژوهشی، تولیدی و نظایر آن) با توجه به موانع و فرصت‌ها تعریف شده و انجام آن‌ها از طریق روش‌های علمی در حوزه کنترل پروژه به‌دقت نظارت شود.

۸،۲ در هماهنگی اجزای مختلف نظام افتا، از سازوکارهای شناخته‌شده هماهنگی استفاده شود؛ به گونه‌ای که به کم‌ترین میزان نظارت مستقیم نیاز باشد.

۸،۳ سازوکارهای ارتباطات و بازخورد مناسب برای نگهداری نظام و انطباق آن با تغییرات طراحی شود.

۸،۴ مراحل انجام کار به‌دقت مستند شده و متدولوژی آن به نحوی که در سایر بخش‌ها قابل استفاده باشد، تهیه گردد.

۸،۵ پس از طراحی کل نظام، بخش‌های مختلف آن به‌صورت کاملاً شفاف تعیین و اولویت هر یک برای اجرا، مشخص شود.

- ۸,۶. برای استقرار نظام افتا یک برنامه‌ی دقیق و علمی بر اساس روش‌های علمی مدیریت تغییر تهیه گردد.
- ۸,۷. در تقسیم امور برای حصول یک نظام افتای مطلوب، نقش بخش‌های دولتی و غیردولتی به‌خوبی تعریف و در مشارکت بیش‌تر بخش غیردولتی تلاش شود.
- ۸,۸. حوزه‌های گوناگون نظام افتا براساس روش‌های علمی از یکدیگر تمیز داده‌شود و در هر حوزه اهداف و سیاست‌های اجرایی مشخص و به‌طور هماهنگ تهیه گردد.
- ۸,۹. مسؤولیت‌ها و اختیارات سازمان‌ها، نهادها و بخش‌های مختلف در نظام افتا به‌روشنی تبیین شود.
- ۸,۱۰. در استقرار نظام افتا، به اصل مسؤولیت‌پذیری و انعطاف در برنامه‌ها توجه کافی مبذول گردد.
- ۸,۱۱. از ایجاد هرگونه سازمان اضافی و موازی پرهیز و وظایف از طریق سازمان‌های موجود یا با ایجاد تغییرات در شرح وظایف آن‌ها به‌انجام برسد.
- ۸,۱۲. در انجام کلیه‌ی مراحل شکل‌گیری نظام افتا، تکیه‌ی اصلی بر استفاده از نیروهای متخصص داخلی و سازمان‌ها و نهادهای موجود در کشور باشد و مطالعات کافی در باره تجربه‌ی سایر کشورها، با نگاه به داخل به‌انجام برسد.

۹. ترتیبات اجرایی

- به‌منظور تحقق چشم‌انداز و اهداف این سند، وظایف و تکالیف وزارت‌خانه‌ها، سازمان‌ها و دستگاه‌های مختلف به‌شرح ذیل ابلاغ می‌گردد:
- ۹,۱. دبیرخانه شورای عالی مسؤولیت نظارت، پی‌گیری اجرای دقیق و کامل مفاد این سند، و تهیه آیین‌نامه‌های مرتبط با آن را برعهده دارد.
- ۹,۲. دبیرخانه شورای عالی موظف است با همکاری دستگاه‌های مرتبط، آیین‌نامه‌ی اجرایی جزئیات وظایف و مسؤولیت‌های دستگاه‌های مجری و همکار برای اجرای هر یک از اقدامات را تهیه و برای تصویب به شورای عالی ارایه‌نماید.
- ۹,۳. سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی موظف است با همکاری دبیرخانه شورای عالی نسبت به تهیه‌ی ساختار سازمان و یا توسعه‌ی ساختارهای موردنیاز در دستگاه‌ها اقدام و جهت تصویب به شورا ارائه نماید.
- ۹,۴. دستگاه‌های مجری با همکاری دبیرخانه شورای عالی، وظیفه‌ی مطالعات اولیه، تهیه‌ی پیش‌نهاد پروژه‌ی هر اقدام، و تمهید مقدمات لازم برای استقرار نظام‌ها را برعهده دارند.
- ۹,۵. کلیه دستگاه‌هایی که در بخش اقدامات، به‌عنوان مجری معرفی شده‌اند، موظف‌اند طرح‌ها و برنامه‌های بخشی و یا فرابخشی موردنیاز مطابق با سند حاضر را حداکثر تا پایان دی ماه سال ۱۳۸۴ تهیه و به سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی ارائه‌نمایند و با همکاری آن سازمان مراحل تصویب، تخصیص بودجه و اجرای آن‌ها را طی کنند.
- ۹,۶. سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور موظف است به‌منظور تهیه طرح‌ها و برنامه‌ها و تمهید مقدمات موردنیاز برای تحقق هر یک از اقدامات در دستگاه‌ها، مبلغ ۲۰۰ میلیارد ریال به‌صورت متمرکز به دبیرخانه شورای عالی تخصیص دهد تا با همکاری آن سازمان بین دستگاه‌ها توزیع گردد.
- ۹,۷. سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی با همکاری دبیرخانه شورای عالی موظف است نسبت به بررسی طرح‌ها و برنامه‌های بخشی و فرا بخشی، تخصیص بودجه موردنیاز برای سال‌های بعد هر یک از اقدامات پیش‌بینی شده در این سند اقدام نماید.
- ۹,۸. سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی مسؤولیت نظارت بر اجرای صحیح طرح‌ها و برنامه‌ها را برعهده دارد.
- ۹,۹. کلیه دستگاه‌هایی که در بخش اقدامات، به‌عنوان همکار معرفی شده‌اند، مسؤولیت همکاری کامل با دستگاه‌های مجری در راستای تهیه طرح‌ها، برنامه‌ها و اجرای اقدامات را برعهده دارند.

- ۹,۱۰. دستگاه های مجری هر یک از اقدام های پیش بینی شده در بند ۷ این سند موظفند پیش نویس قوانین و مقررات مورد نیاز برای اقدامات مربوطه را تهیه و با هماهنگی دبیرخانه شورای عالی نسبت به ارائه آن به مراجع ذی صلاح جهت تصویب اقدام نمایند.
- ۹,۱۱. بازنگری در سند، زمان و نحوه آن بر عهده ی شورای عالی خواهد بود.